

Veilig schoolklimaat & burgerschap

de egbertus

Inhoudsopgave

1. Sociale veiligheid	2
2. De Egbertus - samen groeien naar morgen	3
2.1 Kernwaarden	3
2.2 Actieteams	3
3. Inzicht en voorwaarden	4
3.1 Sociaal-emotionele methode	4
3.2 Monitoren sociale veiligheid	4
3.3 Afnemen sociogram	4
3.4 Interne vertrouwenspersoon	4
3.5 Kwaliteitscoördinator	5
3.6 Oudertevredenheidsonderzoek	5
3.7 Medewerkerstevredenheidsonderzoek	5
3.8 Afstemmen met ouders	5
3.9 Externe vertrouwenspersoon	6
4. Preventie	6
4.1 Het schoolklimaat	6
4.2 De school- en klassenregels	6
4.3 Groepsvormende activiteiten	7
4.4 Methoden en middelen op gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling	7
4.5 Participeren in de democratische rechtstaat	7
5. Handelen	7
5.1 Schorsen en verwijderen	8
5.2 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	9

Inleiding

Basisscholen moeten volgens de wet een plan maken om ervoor te zorgen dat iedereen op school zich veilig voelt. De school is verantwoordelijk voor de sociale veiligheid van de kinderen. Dit betekent dat de school moet controleren of alles goed gaat en dat iedereen zich prettig voelt.

In dit plan staat hoe leerlingen, leerkrachten, ouders en andere mensen op school met elkaar omgaan, en hoe de school zorgt voor een veilige sfeer. Het doel van dit plan is om een fijne en veilige plek te maken voor zowel de kinderen als de mensen die er werken of hen begeleiden.

1. Sociale veiligheid

Het sociale veiligheidsplan is een integraal beleidsplan voor de sociale en ook fysieke veiligheid, waarin we streven naar een leef- en leerklimaat waarin leerlingen, ouders en collega's zich veilig voelen en zich positief verbonden voelen met de school. Ons sociale veiligheidsplan heeft als doel alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten binnen of in de directie omgeving van de school te voorkomen.

De Egbertus is een plek waar leerlingen, naast kennis opdoen, ook kennis maken met de samenleving, normen, waarden en omgangsvormen. Didactiek en pedagogiek begeleiden het ontwikkelingsproces van leren en oefenen. Kinderen leren en ontwikkelen zich optimaal als ze zich veilig voelen, zichzelf kunnen zijn en het gevoel hebben dat zij erbij horen en er toe doen. Ze moeten zich gezien, gehoord en geaccepteerd voelen. Ze moeten zich kwetsbaar op kunnen stellen.

Dit plan beschrijft de samenhang tussen sociale veiligheid en het aanbod dat bijdraagt aan het doorgeven van de waarden van onze democratische rechtsstaat. Om deel te kunnen uitmaken van de democratische rechtsstaat en daarin actief te kunnen participeren is het nodig kennis te hebben over die samenleving en om goede sociale vaardigheden te hebben. Daar ligt de link tussen de sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschap. De vaardigheden die nodig zijn om actief burger te kunnen zijn, leer je deels op school. Ook beschrijven wij hoe programma's voor sociaal-emotioneel leren bijdragen aan de ontwikkeling van burgerschap. Het plan alleen is niet voldoende om een veilige school te waarborgen. Een veilige school maken we samen in onze praktijk op school. Sociale veiligheid staat niet op zichzelf, maar maakt deel uit van ons totale beleid.

2. De Egbertus – samen groeien naar morgen

Op de Egbertus bieden we kinderen de kans zich zó te ontwikkelen, dat zij opgroeien tot harmonische mensen, die zich in de complexe maatschappij staande weten te houden.

Om tot ontwikkeling te kunnen komen is een veilige omgeving onontbeerlijk. Wie zich niet veilig voelt, zit niet lekker in zijn vel en kan zich niet optimaal ontwikkelen. Het respectvol met elkaar omgaan, draagt bij aan die veilige omgeving. Respect voor elkaars verschillen maakt dat we op zoek kunnen gaan naar dat wat ons bindt. Diversiteit wordt gezien als een rijkdom voor de school, een inspiratiebron waaruit rijkelijk kan worden geput. Kinderen wordt geleerd respect voor anderen te hebben. Jong geleerd is immers oud gedaan. Kinderen zijn op jonge leeftijd nog onbevangen en worden nog niet geremd door verschillen in kleur, culturele achtergrond of sekse. We willen zorgen voor een positieve sfeer, waarin het fijn vertoeven is. Een school waar ouders, kinderen en teamleden met plezier naar toe gaan. Een school waar je jezelf als ouders, kind en teamlid zich thuis voelt.

2.1 Kernwaarden

De kernwaarden van de Egbertus zijn: samen, initiatiefrijk en leerplezier. Deze kernwaarden zijn belangrijk om een veilige omgeving te creëren.

Samen: Leerlingen leren dat je samen meer bent dan alleen, leren omgaan met verschillen van elkaar en leren dat ieders bijdrage van belang is. De samenwerking creëert een positieve cultuur, waarin open communicatie, wederzijds respect, humor en gezamenlijk leren worden aangemoedigd.

Initiatiefrijk: We vinden het belangrijk om initiatieven te stimuleren. 'Initiatiefrijk' gaat hand in hand met proactieve samenwerking. We leren onze kinderen het belang van samenwerken, het delen van ideeën en het gezamenlijk bereiken van doelen in een fijn schoolklimaat.

Leerplezier: Als kinderen goed in hun vel zitten, neemt het leerplezier toe. Kinderen met leerplezier nemen vaak zelf initiatief in hun leerproces. Ze willen samen nieuwe dingen proberen, experimenteren en ontdekken. We zien hierdoor een positieve invloed van leerplezier op de ontwikkeling van de kinderen.

2.2 Actieteams

Op de Egbertus wordt er gewerkt met drie actieteams. Zorg voor elkaar, rijke leeromgeving en goed onderwijs. Vooral het actieteam 'Zorg voor elkaar' heeft een grote rol bij het nastreven van het beleidsplan veilig schoolklimaat.

Zorg voor elkaar

Op de Egbertus vinden we het belangrijk dat leerlingen leren dat je samen meer bent dan alleen. Om voor elkaar te kunnen zorgen is het nodig dat je jezelf goed begrijpt, maar ook leert elkaar te begrijpen. Begrip ontstaat door te vertellen en te luisteren. Binnen de school zien we elkaar echt en spreken we dezelfde taal met de kinderen. Ontwikkelingen in onze school doen we gezamenlijk en weloverwogen. Leerlingen en ouders zijn actief betrokken bij onze keuzes.

3. Inzicht en voorwaarden

Het is belangrijk zicht te hebben op de beleving van de sociale veiligheid en de risico's op dit gebied. Om een representatief en actueel beeld te hebben van de sociale veiligheid in de school, gebruiken wij de volgende instrumenten.

3.1 Sociaal-emotionele methode

Positief sociaal gedrag van leerlingen bevordert de veiligheid op school. Op school besteden wij aandacht aan het aanleren van een positieve manier van omgaan met elkaar, het nemen van beslissingen, het constructief oplossen van conflicten, open te staan voor verschillen tussen mensen en weerbaarheid. Leerkrachten en ouders fungeren hierbij als rolmodel. Op onze school werken we op dit moment met de methode Rots en Water. Het actieteam "Zorg voor elkaar" onderzoekt samen met het team welke methode of methodiek het best passend is op de Egbertus.

3.2 Monitoren sociale veiligheid

Twee keer per jaar worden de leerlingvragenlijsten van Leerling in Beeld ingevuld. De leerkrachten van groep 3 t/m 8 geven hun bevindingen over het welbevinden van de leerlingen en hun sociaal-emotionele ontwikkeling aan in dit systeem.

Vanaf groep 5 worden de leerlingen bevraagd op hun beleving van sociale veiligheid en welbevinden. Naar aanleiding van de vragenlijsten van leerkracht en leerling worden signalen besproken en interventies geformuleerd als dit nodig is.

3.3 Afnemen sociogram

Twee keer per jaar wordt een sociogram afgenomen. Hierdoor ontstaat zicht op de positieve en negatieve relaties in een groep. Duidelijk wordt ook of er leerlingen zijn die buiten de groep vallen. Naar aanleiding van het sociogram worden interventies – zowel preventief als curatief- afgesproken en ingezet.

3.4 Interne vertrouwenspersoon

De aanpak omtrent sociale veiligheid vraagt om professionals die kunnen reageren op situaties in en om de school die voortkomen uit sociale- of fysieke onveiligheid. Ouders,

leerlingen en professionals hebben het recht op een objectieve gesprekspartner om hun verhaal te doen en advies te vragen.

De interne vertrouwenspersoon is een teamlid verbonden aan de school. Deze persoon is laagdrempelig te benaderen en kent de school, de leerkrachten en de populatie. Deze persoon is benaderbaar voor ouders, leerlingen en leerkrachten (collega's). De gesprekken binnen de interne vertrouwenspersoon zijn vertrouwelijk, binnen de kaders die de privacy wetgeving en de wet Sociale Veiligheid hiervoor stelt. De interne vertrouwenspersoon adviseert welke stappen het beste ondernomen kunnen worden. De vertrouwenspersoon op de Egbertus is Marieke Helsloot.

3.5 Kwaliteitscoördinator

De kwaliteitscoördinator coördineert en monitort de zorg voor de leerlingen. Als er sprake is van zorgen rondom de sociaal-emotionele ontwikkeling in een groep of bij een individuele leerling is de kwaliteitscoördinator het aanspreekpunt voor de leerkrachten. In overleg kunnen interventies worden ingezet op leerling- of groepsniveau.

3.6 Oudertevredenheidsonderzoek

Een keer in de twee jaar worden ouders bevroegd over hun ervaringen met en beleving van de school. In deze enquête zijn specifieke vragen opgenomen over de sociale veiligheidsbeleving en het welbevinden van hun kind(eren). De uitkomsten worden geanalyseerd en de ontwikkelpunten worden opgenomen in het jaarplan. De uitkomst wordt besproken met de oudergeleding van de medezeggenschapsraad.

3.7 Medewerkerstevredenheidsonderzoek

Een keer in de twee jaar worden de personeelsleden bevroegd. In dit onderzoek zijn heel nadrukkelijk vragen opgenomen over de beleving van (sociale) veiligheid. Wanneer aangegeven wordt dat een gevoel van onveiligheid werd ervaren, worden aan de respondent verdiepingvragen gesteld. De uitkomsten worden geanalyseerd en ontwikkelpunten en mogelijke interventies worden opgenomen in het jaarplan.

3.8 Afstemmen met ouders

Als er zorgen zijn over de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen of over hun welbevinden betrekken we nadrukkelijk de ouders in de aanpak. Ook zoeken we de samenwerking als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag, zoals pesten. Pestgedrag houdt meestal niet op bij het verlaten van het schoolplein. Het kan ook plaatsvinden op weg naar huis, bij de sportvereniging en op het internet. Samenwerking van alle betrokken partijen is daarom noodzakelijk. Maatregelen moeten zich niet alleen richten op de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont, maar ook op de omgeving waarbinnen het gedrag plaatsvindt.

3.9 Externe vertrouwenspersoon

Voor de klachtenregeling en de externe vertrouwenspersoon verwijzen wij u door naar de stichting Trinamiek.

4. Preventie

4.1 Het schoolklimaat

De sociale veiligheid op school is gebaat bij een sfeer waarin saamhorigheid, onderling begrip en verdraagzaamheid centraal staan en waarin pesten en ander negatief gedrag niet worden getolereerd. We bouwen aan onderling begrip en verdraagzaamheid en laten kinderen andere zienswijzen ervaren. Een open en ondersteunende cultuur, waarin leerlingen hun eigen verantwoordelijkheid hebben, bevordert hun welbevinden en vermindert problematisch gedrag. Onze leerlingen groeien op in een pluriforme samenleving. Het is belangrijk actief burgerschap en sociale integratie te bevorderen. We geven daarin ook belangrijke waarden en normen mee.

Daaronder vallen ook de waarden en normen rond democratie en de rechtstaat. Het is belangrijk dat leerlingen, medewerkers en ouders de kernwaarden van onze school (her)kennen en de daarvan afgeleide normen en regels die in de school gelden.

Leerkrachten spelen een cruciale rol bij het creëren van een sociaal veilig klimaat.

Kinderen leren in de ontmoeting met elkaar en volwassenen om hen heen. Leerkrachten kunnen grensoverschrijdend gedrag tijdig signaleren en adequaat ingrijpen. Ook dragen zij normen en waarden uit en laten zij leerlingen voorbeeldgedrag zien. Dat vraagt van onze leerkrachten pedagogisch leiderschap.

4.2 De school- en klassenregels

Op onze school werken we volgens dezelfde regels en afspraken over de omgang met elkaar en in de school. Deze regels zijn zichtbaar terug te zien in de school en in de klassen. De leerkrachten voelen zich verantwoordelijk voor alle leerlingen en spreken leerlingen uit andere klassen, indien nodig, aan.

In de klas worden er samen met de leerlingen regels en afspraken gemaakt over de omgang met elkaar. Ook deze zijn zichtbaar te zien in de klas.

De schoolregels van de Egbertus zijn als volgt:

- We blijven van elkaar af
- We luisteren naar elkaar
- We blijven van elkaars spullen af
- We horen er allemaal bij
- We staan samen sterk
- We lopen in de school en op het plein
- We denken na voordat we iets zeggen
- We passen ons gedrag aan de omgeving aan

- We houden ons aan de regel: stop = stop

4.3 Groepsvormende activiteiten

Het begin van het schooljaar is cruciaal voor het realiseren van een sociaal veilig klimaat in een klas; dan begint de groepsvorming. Als de leerkracht in deze fase een positieve sfeer kan neerzetten, groepsvormende activiteiten uitvoert en met de leerlingen duidelijke regels afsprekt, creëert hij/zij een positief klimaat waar iedereen de rest van het jaar de vruchten van plukt. Gedurende het schooljaar zal er in elke groep aandacht blijven voor de groepsvormende activiteiten.

4.4 Methoden en middelen op gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling

Naast de methode Rots en Water voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, wordt er aan de start van het schooljaar en na de kerstvakantie gewerkt aan de groepsvorming door middel van de Gouden Weken.

4.5 Participeren in de democratische rechtsstaat

Wij bereiden onze leerlingen voor op deelname aan de maatschappij. De leerlingen leren over en krijgen te maken met acceptatie, tolerantie, diversiteit en respect voor mensen, dieren en de leefomgeving.

We werken als school aan een klimaat waarin we streven naar:

1. Leerlingparticipatie (een stem geven) en de school als oefenplaats.
2. Een positief sociaal en moreel klimaat in de klas en school.
3. Sociale verbondenheid en de klas en school als een gemeenschap (relatie en contact met elkaar).
4. De invloed van leeftijdsgenoten.
5. Positieve conflictoplossing en mediatie als centraal thema.
6. Het vastleggen van waarden en normen en deze consequent invoeren, onderhouden en naleven.

Op dit moment is burgerschap nog niet verweven met de methode sociaal-emotionele ontwikkeling. Zodra er een methode of methodiek is gekozen, kan het dit hoofdstuk verder uitgewerkt worden.

5. Handelen

Grensoverschrijdend gedrag vindt vaak plaats buiten het zicht van de leerkracht. De Egbertus neemt expliciete signalen van leerlingen, personeelsleden en ouders over sociale onveiligheid en pesten serieus. Bij incidenten en grensoverschrijdend gedrag worden afspraken en protocollen nageleefd. Iedereen weet wat er op grond van signalen moet gebeuren. Er is duidelijkheid over beleid bij problemen en onveiligheid. De directie is hier

eindverantwoordelijk. De kwaliteitscoördinator heeft zicht op leerlingen over wie zorgen zijn met betrekking tot de sociaal-emotionele ontwikkeling. De leerkracht neemt signalen waar en handelt naar aanleiding hiervan. Als de zorgen groot zijn, bespreekt de leerkracht deze met de kwaliteitscoördinator. Interventies worden afgesproken. Indien nodig wordt er verder hulp gezocht of doorverwezen. Uiteraard gaat het inschakelen van derden altijd in overleg met en na toestemming van de ouders of verzorgers. Het tijdig signaleren van problemen of grensoverschrijdend gedrag (waaronder pesten) en door adequaat naar handelen, hoort bij een veilig schoolklimaat. In het [pestprotocol](#) staan de stappen beschreven.

5.1 Schorsen en verwijderen

Als er ernstige incidenten zijn met een leerling werken we volgens het reglement "Schorsing en verwijdering". De afspraken rondom schorsen en verwijderen zijn Trinamiekbreed opgesteld. Daarin staan onderstaande belangrijke procedures beschreven.

Schorsen

Bij schorsen volgen wij onderstaande procedure:

- De leerling kan voor een korte periode (maximaal 5 dagen) geschorst worden.
- De directie meldt dit bij de inspectie en leerplichtambtenaar.
- De ouders worden persoonlijk en schriftelijk op de hoogte gesteld.

Verwijdering

Bij verwijdering volgen wij onderstaande procedure:

- Alvorens een besluit tot verwijdering te nemen, dient het bestuur de betrokken groepsleerkracht en ouders en, indien noodzakelijk, ook de leerling te horen.
- Het besluit wordt aan de leerplichtambtenaar gemeld.
- Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet eerder plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.
- Het bestuur maakt het besluit schriftelijk en met opgaaf van redenen aan de ouders bekend. Hiertegen kan binnen zes weken schriftelijk bezwaar ingediend worden.
- Binnen vier weken na ontvangst van een bezwaarschrift beslist het bestuur. Het bestuur hoort de ouders op grond van het bezwaarschrift voordat het vervolgens een besluit neemt. Hiertegen kan in beroep worden gegaan bij de sector Bestuursrecht van de Rechtbank.

Zie voor uitgebreide informatie over schorsing en verwijdering van een leerling de website van stichting Trinamiek. [Reglement schorsing en verwijdering van leerlingen | Trinamiek](#)

5.2 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Sinds 1 juli 2013 bestaat de meldcode 'Huiselijk geweld en kindermishandeling'. Vanuit de verantwoordelijkheid voor leerlingen wordt verwacht dat leerkrachten alert zijn op signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. Als er signalen zijn van een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling werken we volgens de stappen zoals die beschreven staan in de meldcode en melden wij een vermoeden bij Veilig Thuis. Dat is te vinden in het protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

 Protocol Meldcode